

# NORSK LOVTIDENDE

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 13

Utgitt 4 april

1935

**Skriv frå Socialdepartementet.**

27 mars.

Etter fullmakt gjevi ved kongeleg resolusjon frå 25 april 1924 stadfester departementet hermed i samhøve med lov nr. 5 frå 25 juli 1913 vedtaket åt Åsane heradstyre, Hordaland fylke, i møte 23 mars 1935 um vedtekt um stengjingsstid for utsalsstader.

Vedtekti gjeld inntil vidare, å rekna frå og med 6 mai 1935.

Vedtekti lyder so:

27 mars.

§ 1. Med dei undantak som er nemnde i desse fyresegner skal alle utsalsstader i Åsane herad haldast stengde frå kl. 20 til kl. 8 alle kvardagar.

§ 2. Sun- og helgedagar skal alle utsalsstader haldast stengde. Når tvo helgedagar kjem etter einannan, kann mjølkeutsal haldast opne frå kl. 8 til kl. 10 andre dagen, likevel ikkje 1. joledag. Um 1. joledag er den andre helgedagen, kan mjølkeutsal haldast opne 2. joledag frå kl. 8 til kl. 10. Dei tri fyrste kvardagar i påskevika og dei siste åtte kvardagar fyre jolaftan, kan alle utsalsstader haldast opne til kl. 21. Påskeaftan, pinseaftan, jolaftan og nyårsaftan vert det stengd kl. 18.

§ 3. Fyresegnene i §§ 1 og 2 skal også gjelda for utsalsstader i portrum og andre stader i fri luft.

Bensinstasjonar går ikkje inn under fyresegnene i denne vedtekt.

§ 4. Brot på desse vedtekter vert straffa etter lovi, jfr. straffelovi § 339, punkt 2.

**Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.**

27 mars.

Innskrenkende bestemmelser for erhvervsmessig motorvognkjøring uten rute på de offentlige veier i Vestfinnmark.

I medhold av lov om motorvogner av 20 februar 1926 § 21 II første ledd, kfr. lover av 6 juni 1930 og 2 juni 1933, bestemmes følgende som gjeldende inntil videre:

«De ved departementets skrivelse av 8 mars 1935 fastsatte innskrenkende bestemmelser for erhvervsmessig per-

27 mars. son- og godsbefordring med motorvogn uten rute på de offentlige veier innen Alta, Talvik, Kistrand, Kjelvik og Sørøysund herreder utvides til også å omfatte Kvalsund og Karasjok herreder.»

28 mars. **Skrivelse fra Socialdepartementet.**

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 med enkelte redaksjonelle endringer Strand herredstyres beslutning i møter 17 januar og 7 mars 1935 om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Strand herred, Rogaland fylke.

Vedtekten gjelder inntil videre fra og med 22 april 1935 fra hvilken dag den eldre vedtekts bestemmelser opphører å gjelde.

Vedtekten lyder således:

§ 1. Utsalgssteder for salg av varer skal med de nedenfor nevnte undtagelser hverdager holdes lukket fra kl. 19,30 til kl. 8. Utsalgssteder hvorfra der kun selges frukt- og tobakksvarer kan dog holdes åpne til kl. 21.

Jul-, påske- og pinseaften lukkes alle utsalgssteder kl. 18. 17 mai holdes helt lukket.

§ 2. Søn- og helligdager holdes lukket hele dagen. Dog kan utsalgssteder hvorfra der kun selges melk og fløte på disse dager — dog ikke 1ste juledag — holdes åpne fra kl. 8 til kl. 11.

§ 3. I lukningstiden må kunder ikke slippes inn. Det er dog tillatt efter lukningstid å ekspedere kunder som er kommet inn før lukningstid.

§ 4. Overtredelse av denne vedtekt straffes efter loven, jfr. straffelovens § 339, 2.

29 mars. **Midlertidig lov om regulering av utførselen**  
Nr. 1. av gatesten og kantsten.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 23 mars 1935 sålydende:

§ 1.

1. Kongen kan bestemme at adgangen til å utføre gatesten og kantsten skal forbys andre enn dem som dertil erholder Kongens tillatelse.
2. Kongen kan fastsette nærmere betingelser for meddelelse av sådan tillatelse til utførsel av gatesten og kantsten som nevnt under punkt 1.

§ 2. Forsøkt eller fullført overtredelse av denne lov, 29 mars. eller av forskrifter utferdiget i medhold av denne lov, straffes Nr. 1. med bøter.

§ 3. Denne lov trer i kraft straks og gjelder i 3 år.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 29 mars 1935.

HAAKON  
(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

**Lov om forbud mot bruk av sprengstoff** 29 mars. til fangst av saltvannsfisk. Nr. 2.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 23 mars 1935 sålydende:

§ 1. Bruk av sprengstoff til fangst av saltvannsfisk er forbudt.

Likeså er det forbudt å falby, selge, kjøpe, motta, beholde ombord eller bringe i land fisk — tilvirket eller utilvirket — som har vært utsatt for virkningene av sprengstoff.

§ 2. Sprengstoff som kan brukes til fangst av fisk, må ikke finnes ombord i norsk farkost eller båt på fiskeplass, eller på vei til eller fra fiskeplass.

Vedkommende regjeringsdepartement kan — såfremt et flertall i vedkommende fylkesting er enig heri — inntil 1 juli 1939, på nærmere fastsatte vilkår, tilstå fritagelse fra forskriftene i denne og foregående paragraf for størjefiske med not.

§ 3. Overtredelse av denne lov straffes med bøter eller fengsel op til et år. Overtredelse av § 1, annet ledd, eller av § 2, er straffbar også om den er begått av uaktsomhet.

Dessuten kan den farkost eller den båt som har vært benyttet ved overtredelsen, med redskaper — herunder innbefattet ombordværende sprengstoff — helt eller delvis inndras, uansett om de tilhører nogen i forseelsen skyldig eller ikke. Sådan fisk som nevnt i § 1, annet ledd, skal beslaglegges og inndras når som helst og overalt hvor den finnes.

Er overtredelsen begått av nogen underordnet ombord i farkost (båt), eller av funksjonær i forretning, og kan straffansvar i den anledning gjøres gjeldende mot føreren eller forretningens eier, blir den underordnede ikke å straffe.

Overtredelse av denne lov er forseelse.

29 mars. § 4. Denne lov kommer til anvendelse på fiske ved  
Nr. 2 Norges kyst, uten hensyn til om fisket foregår innenfor eller utenfor territorialgrensen.

§ 5. Denne lov trer i kraft straks.

Fra samme tid opheves lov av 21 juli 1911 om forbud mot bruk av sprengstoff til fangst av saltvannsfisk m. v., med tilleggslover av 21 juni 1912 og 16 juni 1933.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 29 mars 1935.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

29 mars. **Lov om forandringer i lov om arbeids-**  
Nr. 3. **tvister.**

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 29 mars 1935 sålydende:

#### I.

I lov om arbeidstvister av 5 mai 1927 med tilleggslover av 19 juni 1931, 6 juli 1933 og 26 juni 1934 skal følgende paragrafer lyde så:

§ 35. *Megling og meglingsforslag m. v.*

1. Meglingsmannen skal på den måte og i de former som han selv velger, hurtig og omhyggelig innhente alle nødvendige opplysninger til utredning av tvisten og efter evne søke å opnå enighet mellom partene om et rimelig forlik.

Han kan innhente de opplysninger som er nødvendige til utredning og bedømmelse av tvisten, selv om en eller begge parter uteblir.

Til fremme av sine undersøkelser har meglingsmannen sådan myndighet som nevnt i § 19. Men han kan ikke kreve ed av vidner og sakkyndige. Reglene i §§ 21 og 22 gjelder også ved megling.

Kommer forlik i stand, skal tariffavtale i overensstemmelse hermed opprettes under medvirkning av meglingsmannen og undertegnes av partene eller deres representanter.

2. Meglingsmøtene skal holdes for lukkede dører. Møtebok føres efter reglene i § 24.
3. Har meglingsmannen fremsatt et meglingsforslag, må det ikke offentliggjøres uten hans samtykke.

4. Før avstemning over et meglingsforslag skal partene 29 mars.  
sørge for at alle stemmeberettigede får adgang til å Nr. 3.  
gjøre sig kjent med meglingsforslaget i dets helhet.
5. Avstemningen skal bare gjelde meglingsforslaget som  
det foreligger fra meglingsmannen. Avstemningen skal  
være hemmelig og skriftlig med rene ja- eller nei-stemmer.
6. Når avstemningsresultatet foreligger, skal partene straks  
gi meglingsmannen skriftlig melding om forslaget ved-  
tas eller forkastes. Forkastes det, skal meldingen gi op-  
lysning om antallet av stemmer for og imot forslaget og  
om antallet av stemmeberettigede.
7. Finner meglingsmannen at en konfliktsituasjon bør løses  
under ett for flere fag, kan han bestemme at meglings-  
forslag for disse fag skal regnes som en helhet, således  
at avgjørelsen av om forslagene er vedtatt, skal treffes  
på grunnlag av det samlede antall stemmer og stemme-  
berettigede i de fag som på denne måte er slått sammen.  
Før meglingsmannen treffer bestemmelse herom, skal  
han rådføre sig med vedkommende hovedorganisasjoner.
8. Intet må offentliggjøres om avstemningsresultatene, før  
meglingsmannen har kunngjort hovedresultatet.
9. For avstemninger, som gjelder sjøfolk i utenriks fart,  
kan reglene i nr. 4 og 5 tillempes ved avtale mellom  
Norges rederforbund og Norsk sjømannsforbund eller,  
hvis sådan avtale ikke er opprettet, efter riksmeglings-  
mannens nærmere bestemmelse.

#### § 42. *Brudd på taushetsplikt m. v.*

Den som bryter sin taushetsplikt efter § 23, jfr. § 35, 2  
straffes med bøter. På samme måte straffes den som over-  
trer forskriftene i § 35 nr. 3, 4, 5, 6 og C.

#### II.

Lovens § 36 a opheves.

#### III.

Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar  
og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 29 mars 1935.

HAAKON  
(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

29 mars.

**Kongelig resolusjon.**

- I. I medhold av lov om handelsnæring av 21 juni 1929 § 27 og lov om innførsel av apotekvarer m. v. av 22 juni 1928 § 2 gjøres endringer i kongelig plakat om utlevering av gifter og andre stoffer fra apotek av 4 juni 1904 og i kongelig plakat av 29 august 1908 om forhandling av gifter ved kjøpmenn som hertil har politiets tillatelse, samt utferdiges forskrifter om innførsel av gifter og apotekvarer — alt i samhøve med fremlagte utkast.
- II. De under punkt I nevnte endringer og forskrifter trer i kraft straks.

Endringer i kongelig plakat av 4 juni 1904 med senere endringer om utlevering av gifter og andre stoffer fra apotek.

Følgende bestemmelser i kongelig plakat av 4 juni 1904 om utlevering av gifter og andre stoffer fra apotek skal lyde således:

§ 17, første ledd, bokstav a:

«Stoff som i medisinaltakstene er merket med stjerne, og annet giftig stoff kan til teknisk og annet ikke-medisinsk bruk utleveres:

- a. Til universitetslærere og bestyrere av offentlige eller offentlig anerkjente undervisningsanstalter og laboratorier mot egen skriftlig erkjennelse for mottagelsen hver gang og erklæring om, at de trenger stoffet til vitenskapelig øiemed eller som undervisningsmateriale. Erklæringen må videre inneholde forsikring om, at intet av giften skal bli overlatt uvedkommende, og at den del av den som ikke brukes øieblikkelig, skal bli opbevart i samme emballasje som den er utlevert i fra selgeren, således at den alltid finnes signert efter gjeldende forskrifter, samt at den skal bli opbevart under lås og lukke, så at intet spilles eller kan bli tilgjengelig for uvedkommende.»

§ 18, annet ledd:

«På samme måte kan utleveres arsenholdig fluepapir og parisergrent samt blyarsenat, det første til å utrydde fluer, de to sistnevnte stoffer til å sprøite frukttre mot skadelige insekter.»

§ 19, annet ledd:

«Giften eller det kar som den utleveres i, skal være forsvarelig innpakket i sort papir, forseglet og forsynt med tydelig giftmerke, samt med en farvet signatur som foruten

navn på det firma eller apotek som har pakket varen, på en 29 mars.  
iøinefallende måte angir både hvad giften inneholder og hvad den skal brukes til. Ved utlevering av metylalkohol skal dessuten både den indre og ytre emballasje være påført en signatur med følgende advarsel med store og tydelige sorte bokstaver på rød bund: «Øieblikkelig blindhet kan bli følgen, hvis denne vare drikkes». Ved utlevering av parisergrønt og av blyarsenat samt av Germisan, Uspulun, Tillantin og lignende preparater til beisning av såkorn og andre frøvarer skal hver beholder også være ledsaget av bruksregler som vedkommende departement godkjenner.»

#### § 24, annet ledd, punkt 4:

«Oplysning om at kjøperen for politiet har avgitt forsikring om, at intet av giften skal bli overlatt uvedkommende, og at det som ikke brukes øieblikkelig, skal bli opbevart i den emballasje som den er utlevert i fra selgeren, således at den alltid finnes signert etter gjeldende forskrifter, samt at den skal bli opbevart under lås og lukke, så intet spilles eller kan bli tilgjengelig for uvedkommende. Skal giften brukes til å utrydde skadedyr, må attesten dessuten inneholde opplysning om, at kjøperen for politiet har avgitt forsikring om, at giften bare skal bli anvendt innen rikets grenser.»

Endringer i kongelig plakat av 29 august 1908 om forhandling av gifter ved kjøpmenn som hertil har politiets tillatelse.

Følgende bestemmelser i kongelig plakat av 29 august 1908 om forhandling av gifter ved kjøpmenn som dertil har politiets tillatelse, skal lyde således:

#### § 4, tredje ledd:

«Kjøperen skal dessuten for hver gang ved skriftlig erklæring forplikte sig til å bruke giften utelukkende i det øiemed han har opgitt og til å opbevare den del av den som ikke måtte brukes øieblikkelig, i den emballasje som den er utlevert i fra selgeren, således at den alltid finnes signert etter gjeldende forskrifter, samt under lås og lukke og således at intet spilles eller kan bli tilgjengelig for uvedkommende.»

#### § 6:

«Gift skal ved utlevering være forsvarlig innpakket og forseglet eller plombert, forsynt med giftmerke av utseende som angitt i § 3, samt med en signatur som foruten navn på det firma som har pakket varen, på en iøinefallende måte angir både hvad giften inneholder og hvad den skal brukes

29 mars. til. Ved utlevering av metylalkohol skal dessuten både den indre og ytre emballasje være påført, foruten vedkommende firmas navn, en signatur med følgende advarsel med store og tydelige sorte bokstaver på rød bund: «Øieblikkelig blindhet kan bli følgen, hvis denne vare drikkes». Vedkommende ekspeditør plikter ved utleveringen å gjøre mottageren uttrykkelig opmerksom på, at stoffet må opbevares og behandles med forsiktighet.»

Forskrifter om innførsel av gifter og apotekvarer til fabrikanter, håndverkere og bestyrere av vitenskapelige anstalter eller laboratorier.

Ved innførsel av stoff som er opført i avdeling A eller B i plakat om handel med gifter, apotekvarer og en del andre varer av 20 september 1929, skal mottageren, når han er fabrikant, håndverker eller bestyrer av vitenskapelig anstalt eller laboratorium, før stoffet utleveres, til tollvesenet avgi skriftlig erklæring om, at det bare skal brukes i vedkommendes bedrift eller i vedkommende anstalt eller laboratorium, og om, hvad stoffet skal brukes til.

Er stoffet en gift, må mottageren i erklæringen dessuten forplikte sig til å sørge for, at dets emballasje blir forsynt med tydelig giftmerke samt med en farvet signatur som på en iøinefallende måte angir både hvad giften inneholder og hvad den skal brukes til.

Er stoffet metylalkohol, skal mottageren i erklæringen også forplikte sig til å påføre både den indre og den ytre emballasje sitt firmanavn, samt en signatur med følgende advarsel med store og tydelige sorte bokstaver på rød bund: «Øieblikkelig blindhet kan bli følgen, hvis dette stoff drikkes».

Endelig skal erklæringen i alle tilfelle hvor stoffet er en gift, inneholde forsikring om, at intet av det skal bli overlatt uvedkommende, og at den del av stoffet som ikke brukes øieblikkelig, skal bli opbevart i den på ovennevnte måte signerte emballasje og under lås og lukke, så intet spilles eller kan bli tilgjengelig for uvedkommende.

29 mars.

### **Kongelig resolusjon.**

I henhold til § 4 i lov om helseråd m. v. av 16 mai 1860 med senere forandringer meddeles stadfestelse på vedtak av Tønsberg bystyre i møte 6 juni 1934 om et tillegg til § 28 i de ved kongelig resolusjon av 18 september 1909, jfr. kongelige resolusjoner av 10 februar 1911, 12 august 1921, 27 mars 1925 og 21 juni 1929, stadfestede almindelige helseforskrifter for byen.

Det stadfestede tillegg lyder således:

29 mars.

Salg av kjøttdeig, ophakket kjøtt og pølser er forbudt, med mindre kontroll av råvaren og varens tilberedning, opbevaring og transport foregår på en måte som helserådet godkjenner.

### Kongelig resolusjon.

29 mars.

I henhold til § 4 i lov om helseråd m. v. av 16 mai 1860 med senere forandringer meddeles stadfestelse på vedtak av Mandal bystyre i møte 18 oktober 1934 om et tillegg til § 37 i de ved kongelig resolusjon av 16 februar 1923 stadfestede almindelige helseforskrifter for byen.

Det stadfestede tillegg lyder således:

Salg av kjøttdeig, ophakket kjøtt og pølser er forbudt med mindre kontroll av råvaren og varens tilberedning, opbevaring og transport foregår på en måte som helserådet godkjenner.

### Kongelig resolusjon.

29 mars.

I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om helseråd m. v. av 16 mai 1860 med senere forandringer meddeles stadfestelse på vedtak av herredstyret for Time herred, Rogaland fylke, i møte 18 oktober 1934 om et tillegg — angående forskrifter for salg av fisk m. v. — til de ved kongelig resolusjon av 31 juli 1912 stadfestede helseforskrifter for herredet.

Det stadfestede tillegg lyder således:

### Forskrifter

*for utsalgssteder for fersk fisk (herunder fersk sild)  
og steder hvor der lages fiskemat.*

1. Utsalgsstedene og tillagningsstedene skal meldes til og godkjennes av helserådet før de tas i bruk.

Også utsalgs- og tillagningssteder som alt er i bruk, skal meldes til helserådet.

2. Rummene må ikke benyttes til eller stå i forbindelse med rum til almindelig husbruk. De skal være lyse og ha god lufttilgang. Utsalget bør ha egen inngang fra gate. Bord, disk og annet inventar som fisken legges på, skal være forsynt med marmor, cementsten, glass eller et annet vanntett materiale som helserådet godkjenner. Disken må bare ha åpne rum, ingen skuffer. I rummet skal være innlagt vannspring og vask.

3. Gulvet skal være utført av stålskuret cement, fliser eller annet jevngødt materiale. Det skal ha fall og avløp til et med vannlås forsynt gulvsluk. Trevegger skal stå på en minst 10 cm høi murfot.

29 mars.

4. Alt avfall skal opsamles i lukkede beholdere av jern eller av et annet materiale som helserådet godkjenner. Beholderne skal være forsynt med tettsluttende lokk og tømmes så ofte, at det ikke oppstår stank; de skal rengjøres (renspyles) omhyggelig minst én gang daglig.

5. Rummene og alt inventar skal til enhver tid være i ordentlig stand, og vedkommende er pliktig til å etterkomme pålegg som helserådet i hvert enkelt tilfelle finner nødvendig å gi for å rette på mangler.

§ 6. Fisk eller fiskeprodukter må hverken på disker, hyller eller utstillingsmontre legges på skitne fat, bretter eller i gamle kasser eller utsettes for sol. Underlag av papir eller lignende er forbudt.

7. I utsalgs-, tilberednings- eller opbevaringsrum må ikke settes petroleum, bensin eller andre varer og gjenstander som kan forurense fisken eller gi den smak eller lukt. Alt slags avfall skal straks fjernes således som foreskrevet i punkt 4.

8. All gammel fisk som ikke egner sig til menneskeføde, skal straks bringes bort i samhøve med helserådets forskrifter.

9. Helserådet kan påby, at der i enhver forretning skal være godkjent iskasse eller avkjølingsrum.

10. Alle fiskeforretninger skal jevnlig inspiseres av helserådet.

11. Lokalene skal renvaskes omhyggelig minst én gang hver dag, og kasser, tønner og andre kjøreler som brukes til fiskehandelen samt vekter og andre redskaper, skal rengjøres ordentlig hver dag snarest etter bruken og ellers så ofte som helserådet finner det nødvendig. Tørr feining er forbudt. Tak og den del av veggene som ikke daglig vaskes, rengjøres så ofte som helserådet bestemmer.

Finnes der fiskekummer, skal de være av marmor, cement, sten, glass eller annet materiale, som helserådet godkjenner og være slik forarbeidet at de lett lar sig tømme og rengjøre.

All bruk av tobakk og spytning på gulvet er forbudt. I hvert rum skal være opslått plakat herom.

Der skal være lett adgang til rent vaskevann, såpe og rene håndklær til betjeningen.

12. Hvis disse forskrifter eller pålegg som helserådet gir i henhold til dem, ikke etterkommes, kan helserådet, efter forgjeves å ha gitt advarsel, forby stedet brukt til manglene er rettet.

13. Disse forskrifter omfatter også bedrifter som allerede er i gang. For slike bedrifter gjelder dog bestemmelsen

i punkt 2 om vannspring og vask og bestemmelsene i punkt 3 29 mars.  
bare i den utstrekning helserådet i hvert enkelt tilfelle finner  
det nødvendig.

14. Helserådet kan gjøre undtagelse fra bestemmelsene  
i disse forskrifter.

### Kongeleg resolusjon.

29 mars.

Med heimel i §§ 11 og 4 i lov frå 16 mai 1860 um helseråd  
og anna, jfr. lov nr. 15 frå 6 juni 1930, og med heimel i § 3 i  
tuberkuloselevi frå 8 mai 1900 vert stadfesting gjevi på vedtak  
av heradstyret for Straumsnes herad, Møre fylke, i møte  
10 august 1934 um ålmenne helsefyresegner for heradet,  
epidemifyresegner og fyresegn um meldeplikt når tuberkuløse  
sjuke skifter bustad, — likevel med undantak av § 24 um  
pleiebarn som går ut. § 25 i framlegget får istaden § 24.

Dei stadfeste fyresegner lyder so:

§ 1. Heradet skal vera delt i helsekrinsar med kvar sin  
tilsynsmann, vald millom lemene i helserådet.

Tilsynsmennene har i kvar sin krins ei serskild plikt til å  
føra tilsyn med at fyresegnene vert gjennomførde og etterlevde.  
Dei skal veljast av helserådet i fyrste møte etter nytt herads-  
styreval og gjer teneste valbolken ut.

### Bygningar.

§ 2. Skal ein byggja eller gjera eit større vølingsarbeid på  
hus, der det skal bu folk året rundt, eller uthus til ein slik bu-  
stad, skal ein melda det til næraste lem av helserådet.

Desse bygningsfyresegner gjeld for heradet:

- a. Tuft til nybygg bør veljast på ein stad der det er lett til-  
gjeve til godt og rikeleg drikkevatn og bra kloakkutlaup.
- b. Avstanden millom stovehus og matbu på den eine sida og  
privet, stall, fjøs, grisehus eller hønsehus på den andre  
sida må vera minst 10 meter sosant det let seg gjera utan  
større ulemper. Pelsdyrgard må ikkje leggjast nærare  
stovehus eller matbu enn 25 meter.
- c. Husa må setjast soleis at det kann koma mest mogeleg  
sol inn i stove- og soverom. Ikkje noko slags bygnad må  
setjast upp slik at han tek burt solljos frå grannehus.
- d. Matjorda må takast burt frå hustufta, som skal vera turr  
og forsvarleg utgrefta, soleis at ein er sikra både mot  
flaumvatn og grunnvatn.

Greftene skal gå so djupt som det er naudsynt for å  
få turr kjellar.

Gardsrom og tun skal greftast og jamnast til so det  
ikkje vert vass- eller søylepyttar. Korkje hustuft, gards-

29 mars. rom eller tun må ha tilsig frå uthus, gjødseupplag eller kloakkutlaup.

e. Stovehus skal byggjast på forsvarleg tett grunnmur av gråstein eller betong minst 30 cm høg over jorda. Der det ikkje er kjellar under huset, skal det vera lufthol i muren på 2 motstående sidor, kvart på minst 150 kvadrat cm. Millom grunnen og golvet i 1. høgda må det vera minst 60 cm og oppå grunnmuren eit isolasjonslag. Golvet i 1. høgda bør vera dubbelt med turt, reint fyll eller papp i millom.

f. Rom til å bu i skal vera minst 2,3 meter høgt frå golv til tak. Loftrom med skråtak som er etla til å bu i skal ha ei høgde frå golvet på minst 2,5 meter der det er høgast og minst 1,25 meter der det er lågast. I rom med skråtak som berre vert nytta som soverom, skal tilsvarende høgde vera minst 2,20 og 1,20 meter.

g. I stoverom eller soverom må ein ikkje nytta kokeomn minder det er sett upp dampnette med trekkhol til pipa. I alle slike rom og i kjøken skal det vera minst eitt vindauga som kann opnast for frisk luft. I eldre hus der det ikkje er gangglas, skal det innan eitt år etter at desse fyresegnene har teke til å gjelda, setjast inn minst eitt slikt i alle dei rom som her er nemnde.

Glasflata i stoverom skal vera minst  $\frac{1}{10}$  av golvflata.

§ 3. Kjellarar skal vera turre, reine og luftige. Soframt det jamt vert ståande vatn i ein kjellar, skal helserådet ha rett til å krevja slik utgreifting av grunnen at kjellaren held seg turr.

Kjellaren skal ha vindauga eller annan opning som det kann luftast gjennom.

For kjellarrom som skal brukast til bustad for folk, til handel eller verkstad, skal desse fyresegnene gjelda: Høgda frå golv til loft skal vera minst 2,25 meter. Jordkanten på utsida av muren må på ingen stad vera meir enn 1,25 meter høgare enn kjellargolvet. Murveggene skal utantil vera skilde frå jorda ved ei 60 cm breid luft- og ljøsgrav som skal gå minst 20 cm djupare ned enn kjellargolvet og vera godt utgrefta.

Grunnen under slike kjellarrom skal vera vel utgrefta og fyllt med eit minst 20 cm tjukt lag av pukkstein. Golvet skal vera dubbelt og fyllt med turt fyll. Det nedste golvet skal vera av eit vasssett to, t. d. asfalt, sement eller liknande. Det øvste skal vera eit minst  $6\frac{1}{2}$  cm tjukt, godt samanpløygd tregolv.

Romet skal ha omn og friskluftventilasjon etter nærare fyresegn frå helserådet. Det skal ha minst eitt vindauga som kann opnast. Vindaugsflata skal vera minst  $\frac{1}{10}$  av golvflata.

§ 4. Helserådet kann påleggja folk å flytta ut frå bustad eller rom som har synt seg skadelege for helsa, anten avdi det er våtsamt eller ureinsleg, at der bur for mange folk, eller der er for lite ljøs eller luft.

Det same gjeld for skip, motorbåtar og andre farty.

Skulehus eller anna møtehus må ikkje takast i bruk før helserådet har godkjent det.

#### *Um husdyr.*

§ 5. Husdyr med undantak av hund og katt må ikkje hysast i stovehus eller rom der ein har matvaror, og frå dyrehusa må det ikkje koma tilsig til slike rom, til brunn, bekk eller annan stad der ein tek drikkevatt til folk eller fe, eller vatn til verksemdar som umset, handsamar eller lagar til nærings- eller nyttingsmiddel.

#### *Um verksemd.*

§ 6. Vil ein gå i gang med verksemdar som helserådet meiner kann valda sanitære ulemper, ved støv, røyk, stank, giftgass eller på annan måte, skal planen for anlegget leggjast fram for og godkjennast av helserådet, før drifta tek til. Vedkomande lyt då retta seg etter dei fyresegner og pålegg som helserådet gjev for å avvenda helseskadeleg innverknad. Alle slike verksemdar skal helserådet ha tilsyn med. Syner det seg at ei verksemd vert driva med større fære for folkehelsa enn naudsynt er for slik verksemd, lyt den det gjeld, retta seg etter dei pålegg helserådet gjev til vern mot helsefæren.

#### *Um privet.*

##### § 7.

- a. Til kvar bustad og fast arbeidsstad skal det høyra eit privet. Privetet må ikkje stå nærare stovehus, matbu, ålmannveg eller sams privat veg enn 10 meter. Frå privetet må det ikkje kunne koma tilsig til desse hus eller stader og heller ikkje til vasstak eller brunn der ein tek vatn til husbruk, til folk eller fe. Det må heller ikkje koma tilsig til vatn som vert bruka i verksemdar der det vert tillaga eller umsett nærings- eller nyttingsmiddel.
- b. Der det jamt samlast mykje folk, t. d. ved faste utstillingsplassar, kommunehus, kyrkjor, bedehus, hotell, skular, verkstader, ungdomshus eller andre møterom, skal det vera privet og urinstader serskilt for menn og kvinner og so store og soleis innreidde som helserådet i kvart høve fastset.
- c. Privetbingar skal vera innklædde og påfyllast strøy so ofte og so mykje at det ikkje vert vond lukt. Bingane

29 mars.

må ein tømme minst 2 gonger um året, og ellest når helse-  
rådet av sanitære grunnar krev det.

Helserådet kann gjeve løyve til at ein innreider privet  
i serskild bygning eller i annan uthusbygning med mindre  
fråstand enn 10 meter frå stovehus, matbu og veg eller  
inne i stovehus, soframt det vert innreidt frostfritt vass-  
klosett eller klosett med baljar som kann flytjast.

Då skal desse reglane gjelda: Det må ikkje kunna  
koma stank frå privetet til kjøken eller til rom som folk  
held seg eller har matvaror. Privetet skal ha tette vegger  
og dør som kann haldast godt att. Det skal ha luftpipe  
og minst eitt vindauga som kann opnast til fri luft. Sætet  
skal ha hengslelokk. Brukar ein baljar, skal dei stå i kasse  
på tett underlag. Ein skal ofte fylla på strøy og so mykje  
at innhaldet vert dekt. Baljane skal ein tømme før dei er  
 $\frac{3}{4}$  fulle eller oftare um helserådet av sanitære grunnar  
krev det. Etter kvar tømning skal ein gjera baljane skik-  
keleg reine.

Privetet skal alltid haldast reint.

d. Legg ein pissoarar inne i stovehus, skal dei innreidast på  
same måten som klosettrom i stovehus. Lagar ein urin-  
stader andre stader, skal ein fylgja dei nærare fyresegner  
frå helserådet. Pissoarar skal ha utlaup til kloakk eller til  
ein annan stad helserådet har godkjent. Dei skal haldast  
godt reine.

Det som gjeld um stank og tilsig frå privet, skal  
og gjelda for pissoarar.

§ 8. Avfall, skyljevatn og anna ureinske frå hus eller  
verksemd må ein ikkje kasta kring husveggene, so det kann  
spreida stank eller vera til sanitær ulempe, men tømme det i  
faste avfalls- eller gjødseldungar eller godt gøymda søkke-  
grefter. Der helserådet ser det trengst kann det krevja at  
avfallet vert brent eller at ein har tette, mura bingar med  
lokk eller tett kasse til å taka upp avfall og urin frå folk og  
dyr. Med omsyn på avstand og tilsig gjeld dei same reglar  
for gjødsel- og avfallsdungar som for privet.

Bingen eller kassen må ein tømme før han er  $\frac{3}{4}$  full og inn-  
haldet må vera so dekt at det ikkje gjev stank.

Kloakk må ikkje skjemma offentleg veg eller vegveit.  
Helserådet kann fastsetja korleis kloakken skal ordnast.

Huseigarar pliktar å syta for at rennestein eller kloakk  
vert reingjort når det trengst.

I alle vaskar skal det vera vasslås.

§ 9. Sjølvdaude dyr og dyr som er slakta for sjukdom  
må ein ikkje kasta i elv eller vatn, men brenna dei upp um  
helserådet krev det, eller grava dei ned djupt nok på stader

som ikkje har tilsig til vasstak. I tilfelle smittsam dyresjukdom 29 mars. som det offentlege tek seg av, må ein retta seg etter dei lovfyrsegner som til kvar tid gjeld i slike høve.

*Um reinvatn.*

§ 10. Ein må ikkje på nokon måte skjemma ut vatnet i brunn, bekk, eller anna vasstak der det vert teke drikkevatn til folk eller fe, vatn til anna bruk i huset eller til verksemder som umset eller lagar til nærings- eller njotingsmiddel. Slike vasstak må ikkje liggja nærare enn 10 meter frå privet, urinstad eller gjødselhaug, kloakkutlaup eller ha tilsig derifrå eller frå gjødsla mark. Det må ikkje gjødslast nærare brunn eller vasstak enn 10 meter. Reinwassbrunnar skal på høveleg måte vernast mot overvatn. Ein skal tømme og reinska dei minst ein gong for året eller so snart vatnet viser seg mindre godt eller når helserådet av sanitære grunnar krev det.

Dei skal ha ein minst 20 cm høg kant eller karm av vass-tett materiale.

Reinwassbrunnar som ikkje er større enn 3 meter på kvar kant skal vera steinsatte eller på annan måte klædde på sidone, overbygde og ha hengslelokk.

Veggerne skal vera tette 1 m frå jordoverflata med stampa leire utanpå.

Samlekummar for regnvatn til same bruk som nemnt framanfor skal vernast mot tilsig frå jorda ikring. Dei skal vera overbygde og ha hengslelokk.

Brunnar som fleire huslydar hentar vatn i frå, skal ha heis med fast bytte.

Anna kjørel må ein ikkje bruka i brunnen.

Helserådet kann til kvar tid nekta bruk av drikkevatn som det meiner er helsefårleg.

*Um helseskadelege næringsmiddel.*

§ 11. Til bruk for folk må ein ikkje by fram, selja eller overføra på annan måte matvaror eller njotingsmiddel som er skjemde eller helseskadelege.

Det same gjeld um bruksting som kann vera skadelege for helsa avdi dei inneheld giftige seremne.

Det er forbode å selja matvaror eller njotingsmiddel som er blanda med noko emne som helserådet meiner er skadelege for helsa eller som kann løyna at vara er skjemd. Der dette ikkje vert etterfylgt, kann helserådet forby at det vert seld matvaror eller njotingsmiddel som kjem frå eller vert fram-bodne på slike stader, der den rette reinsemda ikkje vert fylgd ved tilverkning, handsaming, lagring eller ved sending av varone.

29 mars.

Helserådet kann taka ut til gransking dei vareprøvor som trengst, men eigaren kann krevja betaling etter vanleg pris for dei prøvor som syner seg å vera heilt gode. Helserådet kann millombils forby at det vert seld eller på annan måte overført matvaror eller njetingsmiddel som er kome frå eller selde på stader der det finst tilfelle av fårleg smittsam sjukdom, (her medrekna basillebærarar), som kann verta spreidd med varone.

Når det trengst, kann helserådsordføraren gripa inn på vegne av helserådet, men han må snarast råd er leggja saka fram for rådet. Helserådet kann gjera vedtak um at varor som det syner seg er skadelege, skal gjerast til inkjes eller på annan måte gjerast uskadelege på seljaren sin kostnad.

§ 12. Kjøtt og fisk til sal må transporterast i tette attlatne kassar og i sumarvarmen nedlagt i is. Slike varor må minst mogeleg rørast med fingrane og ikkje på nokon måte av andre enn dei som handlar med varone.

§ 13. Fjøs skal vera ljose, reine og vel utlufta. Det skal vera rundvask minst ein gong for året. Golv, vegger og alt innbu skal ein då vaska med varmt såpevatn og so lufta med gjenomtrekk i fleire dagar. Kyrne må haldast reine.

Mjølkekjørel og mjølk må handsamast med den største reinsemd. Å drikka av mjølkespanna eller lokka på mjølkespanna er forbode. Mjølk og fløyte må ein aldri ha ståande i rom der folk til dagleg held til eller i sovrom, fløyte til syring undanteke når han vert gøymd i kopp med tett lokk.

I kvart fjøs skal det vera vaskefat, såpe og reint hand klæde. Den som mjølkar skal gå med reint ermforklæde og må før mjølkinga såpevaska hendene sine. Likeins må jur og spener turkast vel med rein klut og vaskast når det trengst. Mjølka må ein snarast råd er bera ut or fjøset. Er det sjukdom i buskapen, eller otte for smittsam sjukdom i huslyden, skal alt sal av mjølk og annan budrott stogga. Tilfellet må ein melda til næraste helserådsllem som skal granska saka nærare og gjeva melding til ordføraren i helserådet.

§ 14. Det er forbode å føra i handel mjølk frå kyr som har kalva for mindre enn 5 dagar sidan, eller som lid av tuberkulose, miltbrand, jursjukdom, blodforgiftning (septikæmi), langvarig diarré eller andre sjukdomar som det fylgjer feber med. Likeins er det forbode å selja mjølk frå kyr som ein gjev slike lækjemiddel som kann gå over i mjølka. Helserådet kann forby at det vert selt mjølk frå stader der folk lid av smittsam sjukdom. For tæringsjuke gjeld dei avgrensingar som fylgjer av fyresegnene i § 10 i tuberkuloselova frå 8 mai 1900.

Kvar fjøseigar eller mjølkehandlar med bustad i heradet har plikt til, når helserådet krev det, å leggja fram vitnemål frå autorisert dyrlækjar um helsetilhøva for buskapen soframt ein har mistanke um at der er skadelege helsetilhøve.

29 mars.

*Um meieri, ysteri og mjølkutsal.*

## § 15.

- a. Meieri, ysteri og mjølkutsal må ein ikkje innreida eller taka i bruk før helserådet har fått melding og gjeve si godkjenning.
- b. Rom der mjølk og mjølkeprodukt vert umsette og tillaga skal vera ljose og ha godt luftskifte. Golv, vegger, tak og diskar skal vera i slik stand at dei lett kann haldast reine med vask. Diskar og golv må ein vaska vel kvar dag, vindaugo og dører minst kvar veke og vegger og tak minst kvart fjordungsår. Målereidskap og kar må vera reine. Flugor må haldast burte.
- c. Tobakksrøyking og spyting i roma er forbode. Der må vera lett tilgjenge til vaskevatn, såpe og reint handklæde.
- d. Dei som arbeider med varone skal ha på seg heilt kvitt forklæde. Kvinnone skal og ha kvitt hovudplagg som gøymer håret.
- e. Mjølk og mjølkeprodukt må ein ikkje ha saman med andre varor som kann gjeva usmak, skjemma dei eller på nokon måte gjera dei ureine.
- f. For meieri og ysteri som har utsal av mjølk eller mjølkeprodukt gjeld dessutan fyresegnene i § 16 um krambuder.
- g. I alle meieri, ysteri og mjølkutsal skal vera uppslege eit eksemplar av desse fyresegnene.

*Um krambuder.*

## § 16.

- a. Alle krambuder skal haldast reine og godt utlufta. Utanfor inngangsdøra skal det vera fotskraper. Bord og disk der ein sel nærings- eller njotingsmiddel ifrå, skal vera dekt med ei plate av slipt stein eller anna ugjenomtregjelegt to. Golv, diskar og vektor skal ein kvar dag gjera reine, vindaugo og dører minst kvar veke, og krambud og lager må ha hovudreingjering minst kvart halvår. Turr feing er forbode, likeins spyting på golvet.

Finn helserådet at det trengst kann det påby spyttkoppar. Det kann og fastsetja kva form og storleik dei skal ha. Botnen i spyttkoppane må vera dekt med sagma, torvstrø eller liknande. Ein må dagleg gjera dei reine og brenna innhaldet.

- b. Krambuder der matvaror eller njotingsmiddel vert tillaga, lagra eller selde, må ein ikkje nytta til soverom eller kjøken. I slike krambuder skal det vera reint vaskestell, såpe og reine handklæde og alle som handsamar varone skal ofte vaska henderne sine.
- c. Matvaror skal vernast mot støv og annan ureinskap, både i krambudene og i tillagings- og lagerrom. Varone må

29 mars.

ikkje stå på golvet der dei vert til meins for reingjeringa, men setjast i vel reinhaldne og tildekte kar, skuffor, skåp med dører, hyllor med forheng eller liknande.

Vekt og målereidskap må vera reine når dei er i bruk. Seljaren må ikkje pakka matvaror inn i avisor eller ureint papir.

Når varor vert førde umkring, må dei vernast mot regn, støv eller anna tilsøling.

- d. Tobakksrøykjing er forbode i rom der ein sel matvaror. Kundane må ikkje sitja på eller hanga utover disken. Dei må heller ikkje halda til i krambuda i utrengsmål.
- e. Kundane må ikkje røra andre matvaror enn dei kjøper. Prøvor som ein har smaka på må gjerast til inkjes og ting som er bruka til det, t. d. kopp, skei eller liknande må straks reingjerast og kokast.
- f. I kvar krambud skal eit eksemplar av desse fyresegnene vera uppslege.

## § 17.

*Um bakeri.*

- a. Bakeri og rom som står i ope samband med det skal vera romslege og ljose med vindaugo som let seg opna. Dei må ikkje nyttast til soverom.

Golv og tak må vera slik at ein lett kann halda dei reine.

Uvedkomande ting som kann føra med seg støv eller vond lukt eller som kann vera til meins for reingjeringa må ikkje finnast i slike rom. Heller ikkje må ein vaska klæde der.

- b. Golva må gjerast vel reine kvar dag når arbeidet er slutt, vindaugo og dører minst ein gong kvar veke og vegger og tak minst kvart fjordungår.

Medan reingjeringa står på må ein ikkje ha bakverk inne i bakeriet. Hyllor og skåp må alltid haldast fri for støv. Bord og alle ting som vert nytta til bakinga må ein halda vel reine, og dei må vera lette å flytta. Turr feiing er forbode.

- c. Smør, mjølk og anna som ein nyttar i bakverket må ein ha i reine attlatne kar. Deig og slikt som ein stryk utover bakverk må ein ikkje laga meir av enn som trengst for dagen. Strykeviskar og annan bakarreidskap må gjerast godt reine for kvar gong dei er nytta.
- d. Mjølsekker må ein sopa godt av før ein tek dei inn i bakeriet og tømme dei so ikkje baketroget vert skjemd på nokon måte. All brensel må liggja i serskilde kassar og ikkje slengd utover golvet. Oske og anna avfall må ein kvar dag ta ut or bakeriet.

- e. All slags bruk av tobakk og spytting på golvet er forbode. 29 mars. Pipe, tobakk og fyrstikkør må ein ikkje leggja slik at bakervarone kann verta skjemde.
- f. I kvart bakeri skal det vera vaskestell, såpe og reine handklæde. Bakarane må alltid reinska neglane og vaska hendene og underarmene sine vel før og etter kvar deig- og brødlaging. Likeins må dei vaska hendene etter dei har nytta klosettet.

Alltid medan bakinga står på, skal bakarane ha på kvitt, reint lereftsklædnad som dei ikkje må bruka utanfor bakeriet og vaska minst 2 gonger i veka.

- g. Folk som har sår, svull eller utslett på armar eller hender må ikkje ha arbeid i bakeri.

Brød og anna bakverk som blir bore rundt og sendt ut, skal liggja i korgar eller kassar som er attlatne, eller ha ein overbyggnad, eller ein tett fastbunden rein presenning.

- h. I kvart bakeri skal eit eksemplar av desse fyresegnene vera uppslege.

#### § 18. *Um slaktehus oy pylsemakeri.*

- a. Slaktehus og pylsemakeri må ein ikkje innreida eller ta i bruk før helserådet har fått melding og gjeve si godkjenning.

Roma skal vera ljose og reinslege med godt luftskifte. Dei må ikkje stå i ope samband med gjødselbinge, stall, fjøs, grisehus eller liknande, og det må heller ikkje kunna koma stank frå slike stader til roma.

Golva skal vera sementert og vassstette med fall og utlaup til kloakk med vasslås.

Der skal vera innlagt vatn med vask og spyleslange. Golv, vegger, tak, bord og diskar m. m. skal alltid vera slik laga at ein lett kann gjera dei reine. Maskiner og reidskap skal stå slik til at helserådet lett kann ha tilsyn med dei.

Ein må alltid gjennomføra den største reinsemd, både medan arbeidet står på og elles. Avfallet må ein straks ta burt og leggja i ein tett jærnkasse med tett lokk. Kassen må tømast minst 3 gonger kvar veke i vinterhalvåret og kvar dag i sumarhalvåret um helserådet krev det. Etter kvar tømning må han vaskast umhugsamt og desinfiserast med klorkalk eller eit anna desinfeksjonsmiddel som helse- rådet godtek.

Vomb og tarmar må ein ikkje reingjera i rom der ein har kjøttet. Ein må sovidt mogeleg laga det so at ikkje fluge kjem inn i roma. Krokar som kjøttet skal hanga på,

29 mars.

må vera fortina og stå soleis at kjøttet kann hanga fritt frå veggjen.

- b. Kvar dag etter at arbeidet er slutt skal bord, benkjer m. m. vaskast og golvet spylast. Vindaugo og dører må ein vaska minst ein gong for veka og tak og vegger minst ein gong kvar månad. Kjøttet må ein ta ut or romet medan reingjeringa står på.
- c. Folk som arbeider i slaktehus og pylsemakeri skal ha på seg reint, kvitt ermforklæde som ein må vaska minst ein gong um veka. Før dei tek til med arbeidet skal dei alltid vaska hender og armar og under arbeidet elles ofte vaska hendene.

Ved vasken skal det alltid vera såpe og reine handklæde.

- d. All slags bruk av tobakk er forbode. Likeins spytting på golvet.

Helserådet har til kvar tid høve til å fastsetja reglar for kjøttutsal under open himmel.

Kjøtt skal fraktast i reine helst attlatne vogner eller i reine kassar, trog eller korgar, og vera innsveipt i reint dekke. Det er ikkje lov å sitja på varor som vert frakta.

- e. I kvart slaktehus og pylsemakeri skal eitt eksemplar av desse fyresegnene vera uppslege.

#### § 19.

#### *Um vertshus og kaffistovor.*

- a. I vertshus og kaffistovor m. m. skal roma haldast reine og godt utlufta, og der skal vera vaska kvar morgon.
- b. Spyting og turr feing er forbode.
- c. Koppar, glas og annan matreidskap skal ein for kvar gong dei har vore nytta, vaska umhugsamt i varmt vatn, tilsett med såpe eller anna tenlegt vaskemiddel. Deretter skal dei skyljast i heitt vatn og til slutt kokast. Jfr. Fyresegner um å vaska upp bordstell fastsette ved kgl. res. frå 2 februar 1934.
- d. Koppar eller glas med skar eller sprekk i må ikkje brukast.
- e. Det er forbode å drikka av vassbytte, vasskar eller vassausa. Sams drikkekjører er likeins forbode.
- f. Reglane ovanfor gjeld og møterom og større samkomor, soframnt der vert bore fram mat og drykk.
- g. I alle vertshus og kaffistovor skal eit eksemplar av desse fyresegnene vera uppslege.

#### § 20.

#### *Um herbyrge og hotell.*

- a. Dei fyresegner som gjeld for vertshus og kaffistovor, skal og gjelda for herbyrge og hotell.

- b. I soverom må ikkje sova fleire enn at det vert minst 10 29 mars. kubikkmeter luft på kvar. Vindaugsflata må vera minst  $\frac{1}{10}$  av golvflata. Roma som er i bruk må grundig utluftast, og golva vaskast kvar dag. Rundvask må det vera minst 4 gonger um året.
- c. Sengene skal ha putevar, underlaken og overbreidsle med lereftspose. Laken, lereftspose og putevar skal skiftast for kvar ny gjest. Sengklæda skal haldast reine. Sengene skal stå uppreidde minst 3 timar kvar dag til utluftning. Spyttning på golvet er forbode. Nyttar ein spyttekoppar, skal dei vera på lag halvfyllte med sagma eller anna to som kann brennast. Ein må gjera dei reine kvar dag og brenna innhaldet.
- d. I alle soverom skal det vera vasskaraffel, vaskefat og såpe. Likeins eitt vassglas og eit handklæde for kvar losjerande. Handklæde må skiftast so ofte at det til kvar tid er reint og alltid for kvar ny gjest.
- e. Kjem verten til kunnskap um at ein gjest lid av smittsam sjukdom, skal han straks melda frå til ordføraren i helserådet og fylgja dei påbod som han gjev.
- f. Privet skal kvar dag ettersjåast og vaskast. Der må alltid vera nøgda klosettppapir.
- g. I alle herbyrge og hotell skal det vera uppslege so mange serprent av desse fyresegnene som helserådet meiner at det trengst.

## § 21.

### *Mylnor.*

- a. Ein skal gjera reint for støv i mylna minst 4 gonger i året og golva skal ein kosta minst 2 gonger um veka.
- b. I dei mylneroma der arbeidarane og andre som kjem til mylna, held til, skal det kostast vått kvar dag, golv, benker og stolar skal vaskast 1 gong kvar veke, og vindaugo, dører og veggene i mannshøgde minst 1 gong kvart fjordungår.
- c. Helserådet kann gjeva påbod um, at det i desse roma skal vera nok av spyttekoppar av storleik og skap som helserådet har godkjent. I spyttekoppene skal det vera våt sagma eller liknande. Dei skal gjerast reine kvar dag. Innhaldet skal ein brenna eller handsama slik helserådet krev det.
- d. I kvar mylne skal eit eksemplar av desse fyresegner vera uppslege.

## § 22.

### *Um boksamlingar.*

- a. Bøker må ein ikkje låna ut til folk når anten dei sjølve eller huslyden deira har smittsam sjukdom.
- b. Bøker som er lånte ut til folk der det bryt ut smittsam

9 mars.

sjukdom, må ein desinfisera eller brenna etter nærare avgjerd av ordføraren i helserådet.

- c. Alle bøker i offentlege boksamlingar skal ein gong um året verta ettersedde av den som styrer boksamlinga, og tilsynsmannen i helserådet. Bøker som er fælt sulka og ille medfarne, skal ein då taka ut or boksamlinga og brenna.

## § 23.

*Um smittsame sjukdomar.*

- a. Når nokon som lid av smittsam tuberkulose skifter bustad, skal det meldast til ordføraren i helserådet både av han som den sjuke flytter ifrå og av han som den sjuke flytter til.
- b. Kvart sjukdomstilfelle som ein kann tru er fårleg og av smittsamt slag, skal kvar husbond syta for at den sjuke vert skild frå andre so godt som det er høve til det, og gjeva melding um sjukdomstilfelle til ordføraren i helserådet (sjå helselova frå 16 mai 1860 § 14).

Avstengjinga gjeld både den sjuke og den som steller med han. Det same gjeld sengklæde, gangklæde og andre ting som vert bruka eller som den sjuke har bruka dei næraste dagane før sjukdomen braut ut. Matvaror må ein ikkje ha ståande i det romet der den sjuke er. Heller ikkje må uvedkomande folk få koma inn til den sjuke.

Før lækjar er komen og har gjeve nærare fyresegnar, må samkveme millom sjukestaden og andre stader vera minst mogeleg. Folk som høyrer til same huslyd som den sjuke, må ikkje utan i naudhøve koma på møte eller i samlingar. Møte eller samlingar må ein ikkje halda i hus eller på tun der det er smittsam sjukdom utan løyve frå helserådet.

- c. Frå slike stader må sal av matvaror halda upp til det vert gjeve løyve av lækjaren. Born frå slike heimar må ikkje koma i skule, før lækjaren har gjeve løyve til det. Skulde sjukdomen vera hjå ein lærar som bur i skulehuset, må skulen stengjast til lækjaren har gjeve nærare fyresegn.

So snart ordføraren i helserådet har fått melding um tilfelle av smittsam sjukdom og dei rådgerder som er tekne for høvet, skal han gjeva dei fyresegnar og ta dei rådgerder som tilfellet krev.

Utanbygds folk må ikkje setjast burt i heradet på offentlig kostnad minder det ligg fyre vitnemål frå lækjar um at vedkomande ikkje lid av nokon smittsam sjukdom og heller ikkje kjem frå smitta hus som ikkje er desinfisert.

- d. Gangklæde, sengklæde og andre bruksting som har vore nytta av folk med smittsam sjukdom eller har vore i same

romet som den sjuke, må ikkje avhendast til andre før 29 mars. dei er forsvarleg reingjorde etter fyresegn frå ordføraren i helserådet.

e. Rom, der folk med smittsam sjukdom har halde til, må reingjerast etter fråsegn frå helserådet og dei må ikkje takast i bruk før dei er reingjorde.

f. Skuleborn som læraren trur har uty, skabb eller anna avåt som lett kann koma over på andre, skal sendast heim og ikkje ha tilgjenge til skulen før dei er reine.

Likeins skal læraren nekta skuleborn å koma på skulen når det er smittsam sjukdom i heimen deira. Forbodet gjeld inntil lækjar er rådspurt.

#### § 24.

#### *Almenne fyresegner.*

a. Eigar eller leigar av hus er kvar for seg ansvarleg for at alle plikter som er nemnde i desse helsefyresegnene vert oppfylde.

b. Dersom nokon innan den fristen som helserådet set ikkje gjer si plikt etter desse fyresegnene og lovlege vedtak av helserådet, kann helserådet syta for å få det gjort på hans kostnad.

c. Motstand eller brot mot desse fyresegnene skal meldast til ordføraren i helserådet so snart råd er og vert straffa etter lova (jfr. straffelov § 357).

d. Heradstyret syter for å få prenta helsefyresegnene so dei kann verta delt ut til kvar huslyd i heradet. Serprent av paragrafane 15, 16, 17, 18, 19 og 21 skal vera uppslegne på alle dei stader som desse paragrafane handlar um.

e. Ordføraren i helserådet kann ta avgjerd på vegne av helse- rådet der det trengst snar avgjerd. Saka vert då å leggja fram på fyrste helserådsmøte.

f. I ymse serhøve kann helserådet gjera lempingar og avvik frå desse fyresegnene.

g. Desse fyresegnene tek til å gjelda 3 m... ader etter at dei har fått kongeleg stadfesting.

#### **Kongeleg resolusjon.**

29 mars.

I. Med heimel i §§ 11 og 4 i lov frå 16 mai 1860 um helseråd og anna, jfr. lov nr. 15 frå 6 juni 1930, og med heimel i § 3 i tuberkuloselovi frå 8 mai 1900 vert stadfesting gjevi på vedtak av heradstyret for Tingvoll herad, Møre fylke, i møte 27 oktober 1934 um almenne helsefyresegner for heradet, epidemifyresegner og fyresegn um meldeplikt når tuberkuløse sjuke skifter bustad, likevel med undantak av § 25 um pleiebarn som går ut. § 26 i framlegget får istaden § 25.

29 mars. II. Dei ålmenne helsefyresegnene og tuberkulosefyresegn som no gjeld for heradet, stadfeste ved kongeleg resolusjon frå 8 mars 1916, epidemifyresegner, stadfeste ved kongeleg resolusjon frå 24 juli 1901, og garasjefyresegner, stadfeste ved kongeleg resolusjon frå 14 mars 1930, vert sette ut or kraft frå den tid dei nye fyresegnene tek til å gjelda.

Dei stadfeste nye fyresegner lyder so:

§ 1. Heradet skal vera delt i helsekrinsar med kvar sin tilsynsmann, vald millom lemene i helserådet.

Tilsynsmennene har i kvar sin krins ei serskild plikt til å føra tilsyn med at fyresegnene vert gjennomførde og etterlevde. Dei skal veljast av helserådet i fyrste møte etter nytt heradsstyreval og gjera tenest valbolken ut.

### *Bygningar.*

§ 2. Skal ein byggja eller gjera eit større vølingsarbeid på hus, der det skal bu folk året rundt, eller uthus til ein slik bustad, skal ein melda det til næraste lem av helserådet.

Desse bygningsfyresegnene gjeld for heradet:

- a. Tuft til nybygg bør veljast på ein stad der det er lett tilgjenge til godt og rikeleg drikkevatt og bra kloakkutlaup.
- b. Avstanden millom stovehus og matbu på den eine sida og privet, stall, fjøs, grisehus eller hønsehus på den andre sida må vera minst 10 meter sosant det let seg gjera utan større ulempor. Pelsdyrgard må ikkje leggjast nærare stovehus eller matbu enn 25 meter.
- c. Husa må setjast soleis at det kann koma mest mogeleg sol inn i stove- og soverom. Ikkje noko slags bygnad må setjast upp slik at han tek burt solljos frå grannehus.
- d. Matjorda må takast burt fra hustufta, som skal vera turr og forsvarleg utgrefta, soleis at ein er sikra både mot flaumvatn og grunnvatn. Greftene skal gå so djupt som der er naudsynt for å få turr kjellar. Gardsrom og tun skal greftast og jamnast til so det ikkje vert vass- eller søylepyttar. Korkje hustuft, gardsrom eller tun må ha tilsig frå uthus, gjødseilupplag eller kloakutlaup.
- e. Stovehus skal byggjast på forsvarleg tett grunnmur av gråstein eller betong minst 30 cm høg over jorda. Der det ikkje er kjellar under huset, skal det vera lufthol i muren på 2 motstående sidor, kvart på minst 150 kvadrat cm. Millom grunnen og golvet i 1. høgda må det vera minst 60 cm og oppå grunnmuren eit isolasjonslag. Golvet i 1. høgda bør vera dobbelt med turt, reint fyll eller papp imillom.
- f. Rom til å bu i skal vera minst 2,3 meter høgt frå golv til tak. Loftrom med skråtak som er etla til å bu i skal

ha ei høgd frå golvet på minst 2,5 meter der det er høgast 29 mars. og minst 1,25 meter der det er lågast. I rom med skråtak som berre vert nytta som soverom, skal tilsvarande høgd vera minst 2,20 og 1,20 meter.

g. I stoverom eller soverom må ein ikkje nytta kokeomn minder det er sett upp dampnette med trekkhol til pipa. I alle slike rom og i kjøken skal det vera minst 1 vindauga som kann opnast for frisk luft. I eldre hus der det ikkje er gangglas, skal det innan eitt år etter at desse fyresegnene har teke til å gjelda, setjast inn minst eit slikt i alle dei rom som her er nemnt.

Glasflata i stoverom skal vera minst  $\frac{1}{10}$  av golvflata.

§ 3. Kjellarar skal vera turre, reine og luftige. Soframt det jamt vert ståande vatn i ein kjellar, skal helserådet ha rett til å krevja slik utgrefting av grunn at kjellaren held seg turr.

Kjellaren skal ha vindauga eller anna opning som det kann luftast gjennom. For kjellarrom som skal brukast til bustad for folk, til handel eller verkstad, skal desse fyresegnene gjelda: Høgda frå golv til loft skal vera minst 2,25 meter. Jordkanten på utsida av muren bør på ingen stad vera meir enn 1,25 meter høgare enn kjellargolvet. Murveggene skal utantil vera skilde frå jorda ved ei 60 cm breid luft- og ljøsgrav som skal gå minst 20 cm djupare ned enn kjellargolvet og vera godt utgrefta.

Grunnen under slike kjellarrom skal vera vel utgrefta og fyllt med eit minst 20 cm tjukt lag av pukkstein. Golvet skal vera dobbelt og fyllt med turt fyll. Det nedste golvet skal vera av eit vasstett to, t. d. asfalt, sement eller liknande. Det øvste bør vera eit minst 5 cm tjukt, godt samanpløygd tregolv.

Romet skal ha omn og friskluftventilasjon etter nærare fyresegn frå helserådet. Det skal ha minst 1 vindauga som kann opnast. Vindaugsflata skal vera minst  $\frac{1}{10}$  av golvflata.

§ 4. Helserådet kann påleggja folk å flytta ut frå bustad eller rom som har synt seg skadelege for helsa, anten avdi det er våtsamt eller ureinsleg, at der bur for mange folk, eller der er for lite ljøs eller luft.

Det same gjeld for skip, motorbåtar og andre farty.

Skulehus eller anna møtehus må ikkje takast i bruk for helserådet har godkjent det.

#### *Um husdyr.*

§ 5. Husdyr med undantak av hund og katt må ikkje hysast i stovehus eller rom der ein har matvaror, og frå dyrehusa må det ikkje koma tilsig til slike rom, til brunn, bekk

29 mars. eller annan stad der ein tek drikkevatn til folk eller fe, eller vatn til verksemder som umset, handsamar eller lagar til nærings- eller njotingsmiddel.

#### *Um verksemd.*

§ 6. Vil ein gå igang med verksemder som helserådet meiner kann valda sanitære ulempor, ved støv, røyk, ståk, stank, giftgas eller på annan måte, skal planen for anlegget leggjast fram for og godkjennast av helserådet, før drifta tek til. Vedkomande lyt då retta seg etter dei fyresegner og pålegg som helserådet gjev for å avvenda helseskadeleg innverknad. Alle slike verksemder skal helserådet ha tilsyn med. Syner det seg at ei verksemd vert drivna med større fåre for folkehelsa enn naudsynt er for slik verksemd, lyt den det gjeld, retta seg etter dei pålegg helserådet gjev til vern mot helsefaren.

#### *Um privet.*

##### § 7.

- a. Til kvar bustad og fast arbeidsstad skal høyra eit privet. Privetet må ikkje stå nærare stovehus, matbu, ålmanveg eller sams privat veg enn 10 meter. Frå privetet må det ikkje kunna koma tilsig til desse hus eller stader og heller ikkje til vasstak eller brunn der ein tek vatn til husbruk, til folk eller fe. Det må heller ikkje koma tilsig til vatn som vert brukt i verksemder der det vert tillaga eller umset nærings- eller njotingsmiddel.
- b. Der det jamt samlast mykje folk, t.d. ved faste utstillingsplasser, kommunehus, kyrkjes, bedehus, hotell, skular, verkstader, ungdomshus eller andre møterom, skal det vera privet og urinstader serskilt for menn og kvinner og so store og soleis innreidde som helserådet i kvart høve fastset.
- c. Privetbingar skal vera innklædde og påfyllast strøy so ofte og so mykje at det ikkje vert vond lukt. Bingane må ein tømja minst 2 gonger um året, og ellest når helserådet av sanitære grunnar krev det.

Helserådet kann gjeva løyve til at ein innreider privet i serskilt bygning eller i annan uthusbygning med mindre fråstand enn 10 meter frå stovehus, matbu og veg eller inne i stovehus, soframt det vert innreidt frostfritt vassklosett eller klosett med baljar som kann flytjast. Då skal desse reglane gjelda: Det må ikkje kunna koma stank frå privetet til kjøken eller til rom som folk held seg eller har matvaror. Privetet skal ha tette vegger og dør som kann haldast godt att. Det skal ha luftpipe og minst eit vindauga som kann opnast til fri luft. Sætet skal ha

hengslelokk. Brukar ein baljar, skal dei stå i kasse på tett 29 mars. underlag. Ein skal ofte fylla på strøy og so mykje at innhaldet vert dekt. Baljane skal ein tømja før dei er  $\frac{3}{4}$  fulle eller oftare um helserådet krev det av sanitære grunnar. Etter kvar tøming skal ein gjera baljane skikkeleg reine.

Privetet skal ein alltid halda reint.

- d. Legg ein pissoarar inne i stovehus, skal dei innreidast på same måten som klosettrom i stovehus. Lagar ein urinstader andre stader, skal ein fylgja dei nærare fyresegner frå helserådet. Pissoarar skal ha utlaup til kloakk eller til ein annan stad helserådet har godkjent. Dei skal haldast godt reine.

Det som gjeld um stank og tilsig frå privet, skal og gjelda for pissoarar.

§ 8. Avfall, skyljevatn og anna ureinske frå hus eller verksemd må ein ikkje kasta kring husveggene, so det kann spreida stank eller vera til sanitær ulempe, men tømja det i faste avfalls- eller gjødseldungar eller i godt gøymde søkkgrefter. Der helserådet ser det trengst, kann det krevja at avfallet vert brent eller at ein har tette, mura bingar med lokk eller tett kasse til å ta upp avfall og urin frå folk og dyr. Med umsyn på avstand og tilsig gjeld dei same reglar for gjødsel- og avfallsdungar som for privet. Bingen eller kassen må ein tømja før han er  $\frac{3}{4}$  full og innhaldet må vera so dekt at det ikkje gjev stank.

Køyrer ein gjødsel eller avfall etter ålmanveg eller sams privat veg, må det gjerast på ein slik måte at ureinske ikkje skjemmer vegen.

Kloakk må ikkje skjemma offentleg veg eller vegveit. Helserådet kann fastsetja korleis kloakken skal ordnast.

Huseigarar pliktar å syta for at rennestein eller kloakk vert reingjort når det trengst.

I alle vaskar skal det vera vasslås.

§ 9. Sjølvdaude dyr og dyr som er slakta for sjukdom må ein ikkje kasta i elv eller vatn, men brenna dei um helserådet krev det, eller grava dei ned djupt nok på stader som ikkje har tilsig til vasstak. I tilfelle smittsam dyresjukdom som det offentlege tek seg av, må ein retta seg etter dei lovfyresegner som til kvar tid gjeld i slike høve.

#### *Um reinvatn.*

§ 10. Ein må ikkje på nokon måte skjemma ut vatnet i brunn, bekk, eller anna vasstak der det vert teke drikkevatn til folk eller fe, vatn til anna bruk i huset eller til verksemdar som umset eller lagar til nærings- eller njotingsmiddel. Slike

29 mars. vasstak må ikkje ligga nærare enn 10 meter frå privet, urin-stad eller gjødselhaug, kloakkutlaup eller ha tilsig derifrå eller frå gjødsla mark. Det må ikkje gjødslast nærare brunn eller vasstak enn 10 meter. Reinvasbrunnar skal på høveleg måte vernast mot overvatn. Ein skal tømja og reinska dei minst ein gong for året eller so snart vatnet viser seg mindre godt eller når helserådet av sanitære grunnar krev det. Dei skal ha ein minst 20 cm høg kant eller karm av vasstett materiale. Reinvasbrunnar som ikkje er større enn 2 meter på kvar kant skal vera steinsatte eller på annan måte klædde på sidorne, overbygde og ha hengslelokk. Veggene skal vera tette 1 meter frå jordoverflata med stampa leire utanpå.

Samlekummar for regnvatn til sams bruk som nemnt framfor skal vernast mot tilsig frå jorda ikring. Dei skal vera overbygde og ha hengslelokk.

Brunnar som fleire huslydar hentar vatn i frå, skal ha heis med fast bytte.

Anna kjørel må ein ikkje bruka i brunnen.

Helserådet kann til kvar tid nekta bruk av drikkevatt som det meiner er helsefårlegt.

### *Um helseskadelege næringsmiddel.*

§ 11. Til bruk for folk må ein ikkje by fram, selja eller overføra på annan måte matvaror eller njotingsmiddel som er skjemde eller helseskadelege. Det same gjeld um bruksting som kann vera skadelege for helsa avdi dei inneheld giftige seremne.

Det er forbode å selja matvaror eller njotingsmiddel som er blanda med noko emne som helserådet meiner er skadelege for helsa eller som kann løyna at vara er skjemd. Der dette ikkje vert etterfylgt, kann helserådet forby at det vert selt matvaror eller njotingsmiddel som kjem frå eller vert fram-bodne på slike stader der den rette reinsemda ikkje vert fylgd ved tilvirkning, handsaming, lagring eller sending av varone.

Helserådet kann ta ut til gransking dei vareprøvor som trengst, men eigaren kann krevja betaling etter vanleg pris for dei prøvor som syner seg å vera heilt gode. Helserådet kann millombils forby at det vert selt eller på annan måte overført matvaror eller njotingsmiddel som er kome frå eller selt på stader der det finst tilfelle av fårleg smittsam sjuk-dom, (her medrekna basilleberarar) som kann verta spreidd med varorne.

Når det trengst, kann helserådsordføraren gripa inn på vegne av helserådet, men han må snarast råd er leggja saken fram for rådet. Helserådet kann gjera vedtak um at varor

som det syner seg er skadelege, skal gjerast til inkjes eller på 29 mars. annan måte gjerast uskadelege på seljaren sin kostnad.

§ 12. Kjøtt og fisk til sal må transporterast i tette attlatne kassar og i sumarvarmen nedlagt i is ved lengere transport. Slike varor må minst mogeleg rørast med fingrane og ikkje på nokon måte av andre enn dei som handlar med varone.

§ 13. Fjøs skal vera ljose, reine og vel utlufta. Det skal vera rundvask minst ein gong for året. Golv, vegger og alt innbu skal ein då vaska med varmt såpevatn og so lufta med gjennomtrekk i fleire dagar. Kyrne må haldast reine.

Mjølkekjørel og mjølk må handsamast med den største reinsemd. Å drikka av mjølkespanna eller loke på mjølkespanna er forbode. Mjølk og fløyte må ein aldri ha ståande i rom der folk til dagleg held til eller i soverom, fløyte til syring undanteke når han er i kopp med tett lok.

I kvart fjøs skal det vera vaskefat, såpe og reint handklæde. Den som mjølkar skal gå med reint, kvitt ermforklæde og må før mjølkinga såpevaska hendene sine og vaska hendene millom kvar ku. Likeins må jur og spener turkast vel med rein klut og vaskast når det trengst. Mjølka må ein snarast råd er bera ut or fjøset og sila i eit anna rom. Er det sjukdom i buskapen, eller otte for smittsam sjukdom i huslyden, skal alt sal av mjølk og annan budrott stogga. Tilfellet må ein melda til næraste helserådslem som skal granska saka nærare og gjeva melding til ordføraren i helserådet.

§ 14. Det er forbode å føra i handel mjølk frå kyr som har kalva for mindre enn 5 dagar sidan, eller som lid av tuberkulose, miltbrand, jursjukdom, blodforgiftning (septikæmi), langvarig diaré eller andre sjukdomar som det fylgjer feber med. Likeins er det forbode å selja mjølk frå kyr som ein gjev slike lækjemiddel som kann gå over i mjølka. Helserådet kann forby at det vert selt mjølk frå stader der folk lid av smittsam sjukdom. For tæringsjuke gjeld dei avgrensingar som fylgjer av fyresegnene i § 10 i tuberkuloselovera frå 8 mai 1900.

Kvar fjøseigar eller mjølkehandlar med bustad i heradet har plikt til når helserådet krev det, å leggja fram vitnemål frå autorisert dyrlækjar um helsetilhøva for buskapen sofram ein har mistanke um at der er skadelege helsetilhøve.

#### § 15. *Um meieri, ysteri og mjølkeutsal.*

- a. Meieri, ysteri og mjølkeutsal må ein ikkje innreida eller ta i bruk før helserådet har fått melding og gjeve si godkjenning.
- b. Rom der mjølk og mjølkeprodukt vert umsette og tillaga skal vera ljose og ha godt luftskifte. Golv, vegger, tak og

29 mars.

diskar skal vera i slik stand at dei lett kann haldast reine med vask. Diskar og golv må ein vaska vel kvar dag, vindaugo og dører minst kvar veke og vegger og tak minst kvart fjordungår. Målereidskap og kar må vera reine. Flugor må haldast burte.

- c. Tobakksrøyking og spytting i roma er forbode. Der må vera lett tilgjenge til vaskevatt, såpe og reint handklæde.
- d. Dei som arbeider med varone skal ha på seg heilt kvitt forklæde. Kvinnone skal og ha kvitt hovudplagg som gøymer håret.
- e. Mjolk og mjølkeprodukt må ein ikkje ha saman med andre varor som kann gjeva usmak, skjemma dei eller på nokon måte gjera dei ureine.
- f. For meieri og ysteri som har utsal av mjolk eller mjølkeprodukt gjeld dessutan fyresegnene i § 16 um butikkar.
- g. I alle meieri, ysteri og mjølkeutsal skal vera uppslege eit eksemplar av desse fyresegnene på ein synbar stad.

#### *Um butikkar.*

##### § 16.

- a. Alle butikkar skal haldast reine og godt utlufta. Utanfor inngangsdøra skal det vera fotskrape. Bord og disk der ein sel nærings- eller njotingsmiddel ifrå, skal vera dekt med ei plate av slipt stein eller anna ugjenomtrengelegt to. Golv, diskar og vektor skal ein kvar dag gjera reine, vindaugo og dører minst kvar veke, og butikk og lager må ha rundvask minst 1 gong for året. Turr feing er forbode, likeins spytting på golvet.

Finn helserådet at det trengst kan det påby spyttkoppar. Det kann og fastsetja kva form og storleik dei skal ha. Botnen i spyttkoppane må vera dekt med sagma, torvstrø eller liknande. Ein må dagleg gjera dei reine og brenna innhaldet.

- b. Butikkar der matvaror eller njotingsmiddel vert tillaga, lagra eller selde, må ein ikkje nytta til soverom eller kjøken. I slike butikkar skal det vera reint vaskestell, såpe og reine handklæde og alle som handsamar varone skal ofte vaska henderne sine.
- c. Matvaror skal vernast mot støv og annan ureinskap, både i butikkar og i tillagings- og lagerrom. Varone må ikkje stå på golvet der dei vert til meins for reingjeringa, men setjast i vel reinhaldne og tildekte kar, skuffor, skåp med dører, hyllor med forheng eller liknande.

Vekt og målereidskap må vera reine når dei er i bruk. Seljaren må ikkje pakka matvaror inn i avisor eller ureint papir.

Når varor vert førde umkring, må dei vernast mot 29 mars.  
regn, støv eller anna tilsøling.

- d. Tobakksrøyking er forbode i rom der ein sel matvaror. Kundane må ikkje sitja på eller hanga utover disken. Dei må heller ikkje halda til i butikken i utrengsmål.
- e. Kundane må ikkje røra andre matvaror enn dei kjøpar. Prøvor som ein har smaka på, må gjerast til inkjes og ting som er bruka til det, t. d. kopp, skei eller liknande må straks reingjerast og kokast.
- f. I kvar butikk skal eit eksemplar av desse fyresegnene vera uppslege på ein synbar stad.

### *Um bakeri.*

#### § 17.

- a. Bakeri og rom som står i ope samband med det, skal vera romslege og ljose med vindaugo som let seg opna. Dei må ikkje nyttast til soverom. Golv og tak må vera slik at ein lett kann halda dei reine. Uvedkomande ting som kann føra med seg støv eller vond lukt eller som kann vera til meins for reingjeringa, må ikkje finnast i slike rom.

Heller ikkje må ein vaska klæde der.

- b. Golva må gjerast vel reine kvar dag når arbeidet er slutt, vindaugo og dører minst ein gong kvar veke og vegger og tak minst kvart fjordungår. Medan reingjeringa står på må ein ikkje ha bakverk inne i bakeriet. Hyllor og skåp må alltid haldast fri for støv. Bord og alle ting som vert nytta til bakinga må ein halda vel reine og dei må vera lette å flytta. Turrfeing er forbode.
- c. Smør, mjølk og anna som ein nyttar i bakverket må ein ha i reine attlatne kar. Deig og slikt som ein stryk utover bakverk må ein ikkje laga meir av enn som trengst for dagen. Strykeviskar og anna bakarreidskap må gjerast godt reine for kvar dag dei er nytta.
- d. Mjølsekkjer må ein sopa godt av før ein tek dei inn i bakeriet og tømme dei so ikkje baketroget vert skjemd på nokon måte. All brennsel må liggja i serskilde kassar og ikkje slengd utover golvet. Oske og anna avfall må ein kvar dag ta ut or bakeriet.
- e. All slags bruk av tobakk og spyting på golvet er forbode. Pipe, tobakk og fyrstikker må ein ikkje leggja slik at bakarvarone kann verta skjemde.
- f. I kvart bakeri skal det vera vaskestell, såpe og reine handklæde. Bakarane må alltid reinska neglarne og vaska hendene og underarmene sine vel før og etter kvar deig- og brødlaging. Likeins må dei vaska hendene etter dei har nytta klosettet.

29 mars.

Alltid medan bakinga står på skal bakarane ha på kvitt, reint lereftsklædnad som dei ikkje må bruka utanfor bakeriet og vaska minst 2 gonger i veka.

- g. Folk som har sår, svull eller utslett på armar eller hender må ikkje ha arbeid i bakeri.

Brød og anna bakverk som blir bore rundt og sendt ut, skal liggja i korgar eller kassar som er attlatne, eller ha ein overbygnad, eller ein tett fastbunden rein presenning.

- h. I kvart bakeri skal eit eksemplar av desse fyresegner vera uppslege på ein synbar stad.

### § 18. *Um slaktehus og pylsemakeri.*

- a. Slaktehus og pylsemakeri må ein ikkje innreida eller ta i bruk før helserådet har fått melding og gjeve si godkjenning.

Roma skal vera ljose og reinslege med godt luftskifte. Dei må ikkje stå i ope samband med gjødselbinge, stall, fjøs, grisehus eller liknande og det må heller ikkje kunna koma stank frå slike stader til roma. Golva skal vera sementert og vasstette med fall og utlaup til kloakk med vasslås.

Der skal vera innlagt vatn med vask og spyleslange. Golv, vegger, tak, bord og diskar m. m. skal alltid vera slik laga at ein lett kann gjera dei reine. Maskiner og reid-skaper skal stå slik til at helserådet lett kan ha tilsyn med dei.

Ein må alltid gjennomføra den største reinsemd, både medan arbeidet står på og elles. Avfallet må ein straks ta burt og leggja i ein tett jærnkasse med tett lokk. Kassen må tømast minst 3 gonger kvar veke i vinterhalvåret, og kvar dag i sumarhalvåret um helserådet krev det. Etter kvar tøming må han vaskast umhugsamt og desinfiserast med klorkalk eller eit anna desinfeksjonsmiddel som helse-rådet godtek. Vomb og tarmar må ein ikkje reingjera i rom der ein har kjøttet. Ein må sovidt mogeleg laga det so at ikkje fluge kjem inn i roma. Krokar som kjøttet skal hanga på, må vera fortina og stå soleis at kjøttet kann hanga fritt frå veggen.

- b. Kvar dag etter at arbeidet er slutt skal bord, benker m. m. vaskast og golvet spylast. Vindaugo og dører må ein vaska minst ein gong for veka og tak og vegger minst ein gong kvar månad. Kjøttet må ein ta ut or romet medan reingjeringa står på.

- c. Folk som arbeider i slaktehus og pylsemakeri skal ha på seg reint, kvitt ermforklæde som ein må vaska minst ein gong um veka. Før dei tek til med arbeidet skal dei alltid

vaska hender og armer og under arbeidet elles ofte vaska 29 mars. hendene.

Ved vasken skal det alltid vera såpe og reine handklæde.

- d. All slags bruk av tobakk er forbode. Likeins spytting på golvet. Helserådet har til kvar tid høve til å fastsetja reglar for kjøtutsal under open himmel.

Kjøtt skal fraktast i reine, helst attlatne vogner eller i reine kassar, trog eller korgar, og vera innsveipt i reint dekke. Det er ikkje lov å sitja på varor som vert frakta.

- e. I kvart slaktehus og pylsemakeri skal eit eksemplar av desse fyresegnene vera uppslege på ein synbar stad.

#### § 19. *Um vertshus og kaffistovor.*

- a. I vertshus og kaffistovor m. m. skal roma haldast reine og godt utlufta, og der skal vera vaska kvar morgon.
- b. Spyting og turr feing er forbode.
- c. Koppar, glas og annan matreidskap skal ein for kvar gong dei har vore nytta, vaska umhugsamt i varmt vatn, tilsett med såpe eller anna tenlegt vaskemiddel. Deretter skal dei skyljast i heitt vatn og til slutt kokast, jfr. Fyresegner um å vaska upp bordstell fastsette ved kgl. res. frå 2 februar 1934.
- d. Koppar eller glas med skar eller sprekk i må ikkje brukast.
- e. Det er forbode å drikka av vassbytte, vaskar eller vassause. Sams drikkekjørel er likeins forbode.
- f. Reglane ovanfor gjeld og møterom og større samkomor, soframnt der vert bore fram mat og drykk.
- g. I alle vertshus og kaffistovor skal eit eksemplar av desse fyresegnene vera uppslege på ein synbar stad.

#### § 20. *Um herbyrge og hotell.*

- a. Dei fyresegnene som gjeld for vertshus og kaffistovor, skal og gjelda for herbyrge og hotell.
- b. I soverom må ikkje sova fleire enn at det vert minst 10 kubikkmeter luft på kvar. Vindaugsflata må vera minst  $\frac{1}{10}$  av golvflata. Roma som er i bruk må grundig utluftast, og golva vaskast kvar dag. Rundvask må det vera minst 4 gonger um året.
- c. Sengene skal ha putevar, underlaken og overbreidsle med lereftspose. Laken, lereftspose og putevar skal skiftast for kvar ny gjest. Sengklæda skal haldast reine. Sengene skal stå uppreidde minst 3 timar kvar dag til utluftning. Spyting på golvet er forbode. Nyttar ein spyttekoppar,

29 mars. skal dei vera pålag halvfylt med sagma eller anna to som kann brennast.

Ein må gjera dei reine kvar dag og brenna innhaldet.

d. I alle soverom skal det vera vasskaraffel, vaskefat og såpe. Likeins eit vassglas og eit handklæde for kvar losjerande. Handklæde må skiftast so ofte at det til kvar tid er reint og alltid for kvar ny gjest.

e. Kjem verten til kunnskap um at ein gjest lid av smittsam sjukdom, skal han straks melda frå til ordføraren i helserådet og fylgja dei påbod som han gjev.

f. Privetet skal kvar dag ettersjåast og vaskast. Der må alltid vera nøgda klosettpapir.

g. I alle herbyrge og hotell skal det vera uppslege so mange serprent av desse fyresegnene som helserådet meiner at det trengst.

#### *Mylnor.*

##### § 21.

a. Ein skal gjera reint for støv i mylna minst 4 gonger i året og golva skal ein kosta minst 2 gonger um veka.

b. I dei mylneroma der arbeidarane og andre som kjem til mylna, held til, skal ein våtfeia kvar dag. Golv, benker og stolar skal ein vaska 1 gong kvar veke, og vindaugo, dører og veggene i mannshøgde minst 1 gong kvart fjordungår.

c. Helserådet kann gjeva påbod um, at det i desse roma skal vera nok av spyttekoppar av storleik og skap som helserådet har godkjent. I spyttekoppane skal det vera sagma eller liknande. Dei skal gjerast reine kvar dag. Innhaldet skal ein brenna eller handsama slik helserådet krev det.

d. I kvar mylne skal 1 eksemplar av desse fyresegnene vera uppslege på ein synbar stad.

##### § 22.

#### *Barberstovor og damefrisørsalonger.*

a. Barberstovor og damefrisørsalonger må ein ikkje ta i bruk før helserådet har fått melding og gjeve si godkjenning. Det same gjeld flytning og ved større vølingsarbeid av barberstovor og damefrisørsalonger.

b. Barberstovor og damefrisørsalonger må ikkje vera for små, og dei må alltid vera reine og godt utlufta, likeins dei roma som dei står i ope samband med. Under arbeidet skal ein ta burt etterkvart hår, såpeskum, papir, bomull og bruka ty. I lokala må ikke vera ting som ikkje trengst til verksemda og som er til meins for reinhaldet eller spreider stank.

c. Helserådet kann krevja at der er nok spyttekoppar som er godkjende av helserådet. Dei skal reingjerast kvar kveld.

Kvar dag skal golvet vaskast og bord, stolar, konsoller, hyllor, o. l. turkast med våt klut. Rundvask minst 2 gonger um året.

d. Personalet skal alltid halda seg godt reine og vaska hendene millom kvar kunde. Under arbeidet skal dei ha på seg rein kvit jakke eller frakk, som dei skal vaska minst 2 gonger i veka. Dei skal ikkje røykja i arbeidstida.

Personar med smittefårlege sjukdomar, her medrekna smittefårlege hudsjukdomar, må ikkje ha arbeid i barberstovor eller frisørsalongar.

e. Klippemaskiner, sakser, kniver, børster, koster og kammar skal ein gjera reine millom kvar gong dei er bruka, anten ved koking eller med eit desinfeksjonsmiddel som er godkjent av helserådet (t. d. salmiakspiritus og vatn, 25—30 dropar i 200—300 gr. vatn, og til desinfeksjon av kammar høge glas fyllte med lysoformuppløysing 3 % som kammane står i).

Alunstein skal ein skylja rein kvar gong før og etter bruk.

f. Kundar som lid av håravfall, uty, skjeggssopp, skurv eller anna utslett som ein ottast for er smittefårlegt, bør ein visa burt. Dersom ein handsamar dei, skal ein straks koka grundig eller på annan fullgod måte desinfisera all reidskap som har vore bruka.

g. Det er forbode å bruka maskinbørste eller pudderkvast. Istadenfor pudderkvast kann ein bruka ei klype rensa bomull, som ein berre brukar ein gong.

h. Ved barbering skal ein for kvar kunde bruka reinvaska serviett og reint dekkje over nakkeputa.

Ved kvar hårklipping skal ein bruka ein halsstrimmel av silkepapir, cellstoff eller vatt, som berre skal brukast ein gong.

Kappa skal ein vaska minst 2 gonger i veka.

i. Barberkoppane skal ein rensa i kokande vatn millom kvar barbering. Dersom kunden ikkje har eigen kost, skal ein bruka handa til innsåping og berre bruka såpeuppløysning eller såpepulver.

j. I kvar barberstove og frisørsalong skal 1 eksemplar av desse fyresegnene vera uppslege på ein synbar stad.

## § 23.

### *Um boksamlingar.*

a. Bøker må ein ikkje låna ut til folk når anten dei sjølv eller huslyden deira har smittsam sjukdom.

b. Bøker som er lånte ut til folk der det bryt ut smittsam sjukdom, må ein desinfisera eller brenna etter nærare avgjerd av ordføraren i helserådet.

- 29 mars. c. Alle bøker i offentlege boksamlingar skal ein gong um året verta ettersedde av den som styrer boksamlinga, og tilsynsmannen i helserådet. Bøker som er fælt sulka og ille medfarne, skal ein då ta ut or boksamlinga og brenna.

§ 24. *Um smittsame sjukdomar.*

- a. Når nokon som lid av smittsam tuberkulose, skifter bustad skal det meldast til ordføraren i helserådet både av han som den sjuke flyttar ifrå og av han som den sjuke flyttar til.
- b. Kvart sjukdomstilfelle som ein kann tru er fårleg og av smittsamt slag, skal kvar husbond syta for at den sjuke vert skild frå andre so godt som det er høve til det, og gjeva melding um sjukdomstilfelle til ordføraren i helserådet (sjå helselova frå 16 mai 1860 § 14).

Avstenginga gjeld både den sjuke og den som steller med han. Det same gjeld sengklæde, gangklæde og andre ting som vert bruka eller som den sjuke har bruka dei næraste dagane før sjukdomen braut ut. Matvaror må ein ikkje ha ståande i det romet der den sjuke er. Heller ikkje må uvedkomande folk få koma inn til den sjuke.

Før lækjar er komen og har gjeve nærare fyresegner, må samkveme millom sjukestaden og andre stader vera minst mogeleg. Folk som høyrer til same huslyd som den sjuke, må ikkje utan i naudhøve koma på møte eller i samlingar. Møte eller samlingar må ein ikkje halda i hus eller på tun der det er smittsam sjukdom utan løyve frå helserådet.

- c. Frå slike stader må sal av matvaror halda upp til det vert gjeve løyve av lækjaren. Born frå slike heimar må ikkje koma i skule, før lækjaren har gjeve løyve til det. Skulde sjukdomen vera hjå ein lærar som bur i skulehuset, må skulen stengjast til lækjaren har gjeve nærare fyresegn.

So snart ordføraren i helserådet har fått melding um tilfelle av smittsam sjukdom og dei rådgerder som er teke for høve, skal han gjeva dei fyresegner og ta dei rådgerder som tilfellet krev.

Utanbygds folk må ikkje setjast burt i heradet på offentleg kostnad minder det ligg fyre vitnemål frå lækjar um at vedkomande ikkje lid av nokon smittsam sjukdom og heller ikkje kjem frå smitta hus som ikkje er desinfisert.

- d. Gangklæde, sengklæde og andre bruksting som har vore nytta av folk med smittsam sjukdom eller har vore i same romet som den sjuke, må ikkje avhendast til andre før dei er forsvarleg reingjorde etter fyresegn frå ordføraren i helserådet.

- e. Rom, der folk med smittsam sjukdom har halde til, må reingjerast etter fråsegn frå helserådet og dei må ikkje takast i bruk før dei er reingjorde.
- f. Skuleborn som læraren trur har uty, skabb eller anna avåt som lett kann koma over på andre, skal sendast heim og ikkje ha tilgjenge til skulen før dei er reine. Lik-eins skal læraren nekta skuleborn å koma på skulen når det er smittsam sjukdom i heimen deira. Forbodet gjeld inntil lækjar er rådspurt.

§ 25.

*Almenne fyresegner.*

- a. Eigar eller leigar av hus er kvar for seg ansvarleg for at alle plikter som er nemnde i desse helsefyresegnene vert oppfylde.
- b. Dersom nokon innan den fristen som helserådet set ikkje gjer si plikt etter desse fyresegnene og lovlege vedtak av helserådet, kann helserådet syta for å få det gjort på hans kostnad.
- c. Motstand eller brot mot desse fyresegnene skal meldast til ordføraren i helserådet so snart råd er og vert straffa etter lova (jfr. straffelov § 357).
- d. Heradstyret syter for å få prenta helsefyresegnene so dei kann verta delt ut til kvar huslyd i heradet. Serprent av paragrafane 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 og 23 skal vera uppslegne på alle dei stader som desse paragrafane handlar um.
- e. Ordføraren i helserådet kann ta avgjerd på vegne av helse-rådet der det trengst snar avgjerd. Saka vert då å leggja fram på fyrste helserådsmøte.
- f. I ymse serhøve kann helserådet gjera lempingar og avvik frå desse fyresegnene.
- g. Desse fyresegnene tek til å gjelda 3 månader etter at dei har fått kongeleg stadfesting.

**Kongelig resolusjon.**

I henhold til § 39 tredje ledd i lov om håndverksnæring av 25 juli 1913 bestemmes:

Rørleggerarbeider som har forbindelse med innretninger tilhørende Haugesunds vann- og kloakkvesen, må innen Haugesund kommune inntil videre ikke utføres av andre enn dem som får formannskapets bevilling dertil.

Overtredelse av denne bestemmelse straffes i henhold til straffelovens § 332.

For bevillingens meddelelse, varighet og ophør fastsettes nedenstående bestemmelser:

29 mars.

29 mars. For å få autorisasjon som vann- og kloakkrørlegger i Haugesund må vedkommende ha håndverksbrev som rørlegger i Haugesund og fremlegge attest for edruelighet og hederlig liv.

Den som skal autoriseres må videre ved sin underskrift forplikte sig til å følge den til enhver tid gjeldende instruks således som den vedtas av Haugesund formannskap, gjøre sine arbeidere bekjent med dens bestemmelser og sørge for at der i rørleggerverkstedet alltid på et eller flere steder er opslått eksemplarer av instruksen.

De autoriserte rørleggere antas av formannskapet for et tidsrum av 5 år og står under stadsingeniørens kontroll. Ved første gangs autorisasjon regnes autorisasjonstiden fra nærmest etterfølgende 1 januar.

Senest 2 måneder forinnen perioden utløper må der til formannskapet innsendes ansøking om fornyet autorisasjon, såfremt sådan ønskes, ledsaget av de fornødne opplysninger.

Formannskapet har adgang til straks å tilbakekalle autorisasjonen, når vedkommendes forhold ikke er tilfredsstillende. Ved meget grov forseelse kan vedkommende rørleggers virksomhet stanses av stadsingeniøren, som imidlertid uopholdelig har å forelegge saken for formannskapet til avgjørelse.

29 mars.

### **Kongelig resolusjon.**

I medhold av § 1, siste ledd, i lov om håndverksnæring av 25 juli 1913 fastsettes:

1. Loven skal fra 1 juli 1935 gjelde for Strømsgodset sogn i Skoger herred, Vestfold fylke.
2. De som driver håndverksnæring i Strømsgodset sogn må melde sig for lensmannen i Skoger innen 1 august 1935 for å kunne fortsette den av dem før 1 juli 1935 drevne næring uten håndverksbrev.

29 mars.

### **Kongelig resolusjon.**

I medhold av § 1, siste ledd, i lov om håndverksnæring av 25 juli 1913 fastsettes:

1. Håndverksloven skal fra 1 juli 1935 gjelde i Modum herred, Buskerud fylke.
2. De som driver håndverk i Modum herred må melde sig for vedkommende lensmann i Modum innen 1 august 1935 for å beholde sin adgang til efter lovens ikrafttreden å fortsette den av dem før 1 juli 1935 drevne næring uten næringsbrev.

**Kongelig resolusjon.**

29 mars.

I. I henhold til § 1 i lov av 6 mars 1935 om fredning av sel er det inntil videre forbudt å fange, jage, anskytte eller drepe pelssel og sjøelefanter, eller medvirke dertil, på Bouvetøya og Peter I's øy.

Overtredelsen av dette forbud straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder.

II. Denne resolusjon trer i kraft straks.

**Kongelig resolusjon.**

29 mars.

Med hjemmel av § 25, 5. ledd, i lov om handelsnæring av 21 juni 1929 fastsettes som gjeldende inntil videre:

Innen militært område ved festningsanlegg og øvelsesplasser skal det efter nærmere regler som fastsettes av Handelsdepartementet være adgang til å selge til personer tilhørende den militære besetning til personlig bruk alle slags tobakkvarer og spiselige ting — derunder hermetikk — samt mindre bruksgjenstander.

**Kongeleg resolusjon.**

29 mars.

Den konsesjonsgrensa som er nemnt i § 3, 2dre leden, i skogkonsesjonslova av 18 september 1909, jfr. lov av 13 august 1915, blir for Frøland herad, Aust-Agder fylke, sett ned til 1500 dekar.

Denne avgjerda trer i kraft straks.

**Kongelig resolusjon.**

29 mars.

I henhold til lov om jords fredning av 16 mai 1860 § 13, 2. ledd litra b, bestemmes at gjerde innen Herad herred i Vest-Agder fylke skal anses for lovlig når det kun er så tett og sterkt at det freder for hest og storfe.

**Kongelig resolusjon.**

29 mars.

Landbruksdepartementet bemyndiges til å utferdige de bestemmelser som det i §§ 11, 25, 32 og 33 i lov om reindriften av 12 mai 1933 er tillagt Kongen å utferdige.

**Kongelig resolusjon.**

29 mars.

I henhold til lov om luftfart av 7 desember 1923 § 24 bemyndiges Forsvarsdepartementets luftfartsråd til å utstede sertifikat for radiotelegrafister og -telefonister på luftfartøi efter nærmere regler som fastsettes av Forsvarsdepartementet.

**Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.**

29 mars.

I henhold til § 27 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 stadfestes den av Oslo bystyre i møte 28 februar 1935 vedtatte regulering av Vidars gates og Snorres gates forlengelse, samt fastsettelse av ytre og indre byggelinjer i

29 mars. kvartalet mellem Eugenie gate, Sofie gate, Johannes Bruns gate og Therese gate i Oslo.

I henhold til nevnte lovs § 3 stadfestes de av bystyret i samme møte vedtatte vedtekter for bebyggelse av det nevnte kvartal — sålydende:

§ 1. Ny bebyggelse på Snorres gate 2, Eugenie gate 8 samt Sofie gate 60 kan opføres til den høide for overkant hovedgesims som er vist på gesimsprofiler vedtatt av reguleringsrådet 21 mars 1933.

På de øvrige eiendommer skal bebyggelsen opføres til denne høide.

§ 2. Disse vedtekter ophever ikke mulige private servitutter av strengere innhold.

§ 3. Fra disse vedtekter kan reguleringsrådet eller, hvor loven krever det, bygningsrådet under iakttagelse av bestemmelsene i bygningsloven og de almindelige bygningsvedtekter for Oslo tillate undtagelser i tilfelle, hvor særlige grunner taler derfor.

### Rettelser.

Side 172. I femte linje ovenfra står «6 juni 1933» i stedet for «6 juli 1933».

» 198. I annen linje ovenfra står «anvendelse» i stedet for «anmeldelse».

Utgiver: Byråchef M. Hofgaard

Grøndahl & Søn boktrykkeri. Oslo.